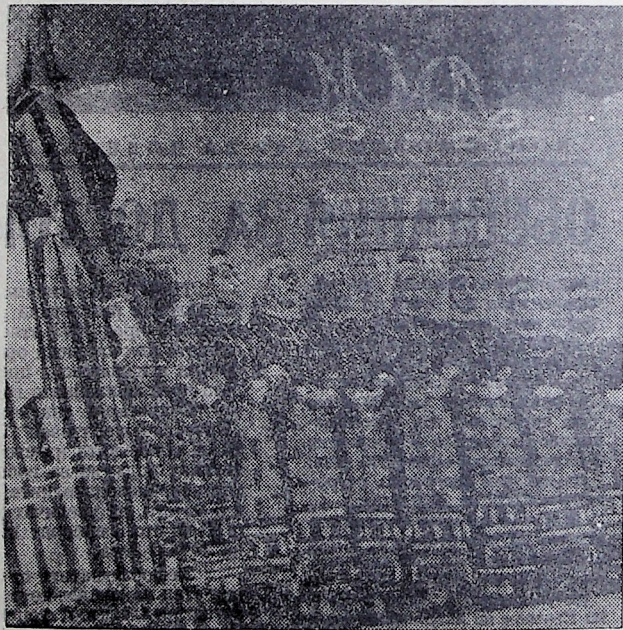

ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНИ МАИСТОРИ НА НАРОДНОТО ИЗКУСТВО

Концертът на Държавния ансамбъл за народни песни и танци (27 март), формално погледнато, излизаше извън жалковите рамки на Мартенските музикални дни, които в чест на 25-годишния юбилей на Девети септември станаха фестивал на българското симфонично творчество. Но този кон-

церт не попадна случайно в програмата. В светлината на юбилейното посвещение на фестивала участието на Ансамбъла в него добива обществено-естетически смисъл и значение. Неговото възлунващо и действено изкуство напомни по блестящ начин яките корени, от които е израснало цялото

наше музикално творчество, разкри величината на постиженята на българските композитори, еднакво големи и в скромните наглед разработки на народни песни, и в монументалните жанрове на операта, симфонията, ораторията и инструменталния концерт, които мерят вече ръст със световните постижения в музиката.

Програмата на концерта на Държавния ансамбъл предлагаше в добре отмерени пропорции самостоятелни или комбинирани изпълнения на всички негови състави — женския хор, танцовата група, вокалните ансамбли, солистите и оркестъра. Редуването на танцови постановки с музикални изпълнения, разнообразието в тематиката и характера на песните и танците, пестротата на носите придаваха на концерта особена динамичност и го правеха много интересен както с чисто музикалните си стойности, така и с неговата зрелищност. Макар и съставен от номера от различни жанрове, концертът налагаше категорично впечатлението за единство на творческия метод и стил, за изключителна художествена яркост на изпълненията на всички състави.

Танцовият състав представи няколко постановки на з. а. Маргарита Дикова и з. а. Кирил Джанев. Ако трябва да ги градирате, безспорно на първо място следва да наре-

дим „Събор в Софийско“ (по думите наградата на София за 1967 г.) — една масова постановка с участието на всички състави на Ансамбъла, която оформи внушителния финал на концерта. Великолепни хореографски и танцови постижения открихме и в останалите постановки, сред които особено допаднаха на публиката „Крайдунавски танц“, „Варненски танц“ и над всичко комичната танцово-паantomимна сцена „Клюкарки“. В изпълненията си танцовият състав демонстрира убедително основните си качества — артистично предаване на темата на танца, монументност на съвместната игра и виртуозност на изпълнението. Стенглата ансамбловост и темперамент отличават изпълненията и на оркестъра, който освен съпровода на танците и на няколко песни, се изяви най-пълно в самостоятелното изпълнение на „Горноджанско хоро“ (разработка на диригентата на оркестъра Кр. Кюркчийски).

В музикалната част от програмата на Ансамбъла преобладаваше творчеството на неговия главен художествен ръководител нар. арт. Филип Кутев. Той е автор на всички работни на песните, които изпълни хорът, както и на музиката към „Събор в Софийско“ и други танци. Вещност този концерт бе един широк показ

на огромното дело на Кутев, родоначалника на този жанр в нашата музика, общопризнатия негов майстор, достигнал тук до най-големите художествени висини. При първото си изпълнение хорът изпя „Песен за партията“ (по текст на Ив. Василев) — едно от ранните творения на композитора, със дадено преди петнадесетина години, което и до днес неизменно стои в репертоара на стотици битови хорове. Останалите песни са плод на един понов етап в творчеството на Кутев, донесъл известно развитие на неговите изразни средства и стил. Особено характерни за този етап са песните „Тале ли си зюмбюл ли си, тюз ли си“ (за вокално трио), „Кажки, кажки Ангьо“ (за солистки и хор) и „Полей, Доне“ (за вокален секстет), в които финестът и поетичността са съчетани с вгълбеност на музикалната мисъл и чувство. Песните на Кутев — искрени музикални откровения — намириха дълбок и силен отзвук в душите на хората. Значителен принос за това без съмнение имаше хорът на Ансамбъла, който ги поднесе в изяснена и съвършена форма. Качествата на този хор са ни добре известни — кристална чистота, звънлив и тембрист тон, убедително изграждане на песента.

Концертът на майсторите от Държавния ансамбъл за народни песни и танци имаше шумен успех. Това бе истински триумф на българския народен музикален гений.

Евгени Павлов